

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Általános esztétika
Tárgykód:	ALTKAA1121
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Gál Zoltán Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Oktatás célja:

A hallgatók ismerjék meg az esztétika történetét, alapfogalmait (mimézis, katarzisz, kalokagathia, természeti szép, művészi szép, rúd, tartalom és forma stb.), másfelől ismerjék meg a XX. század legfontosabb esztétikai irányzatait, tájékozódni tudjanak a művészetfilozófiák jelenkori labirintusában (a klasszikus, a modern és a posztmodern művészetértelmezés), és ismerjék fel az egyszerre jelen lévő különböző művészeti paradigmák – klasszikus, avantgárd és populáris – különbségeit és kapcsolódási pontjait, lássák hatását és veszélyeit, ismerjék meg a korszerű hermeneutikai művészetértelmezés alapelveit és perspektíváit. A tárgy tanulmányozása készítse elő az ágazati esztétikák oktatását.

Tantárgy tartalma:

Az előadások főbb témái:

Az előadások az esztétikatörténet fontosabb csomópontjainak taglalása után főképp a huszadik századi esztétika válsághelyzetével, e válság történeti és elméleti okaival foglalkoznak, kritikailag bemutatják századunk meghatározó művészetfilozófiai irányzatait (avantgarde-től a megújított klasszikus modellen át a posztmodernig), ezek elveit (konstrukció – dekonstrukció) majd főképp a modern hermeneutika irányzat képviselőire támaszkodva nem csak napjaink önkényes művészetértelmezésének (pl. Stanley Fish) lehetetlenségére mutatnak rá, hanem a műalkotás ontológiai sajátosságainak – fizikai tárgyiasság, esztétikai tárgyiasság, intencionális tárgyiasság stb. – elemzése és a műalkotás befogadási és – nyílt és látens – interpretálási folyamatainak bemutatása után rámutatnak a műalkotás rejtett történeti dimenzióira, közösségformáló erejére, valamint ontológiai különállásából és az interpretáció kettős természetéből eredő legitim értelmezési lehetőségére (elsősorban M. Heidegger, H. G. Gadamer, Lukács György, Th. W. Adorno, R. Ingarden, W. Iser, U. Eco, A. C. Danto, Almási és mások műveit szem előtt tartva), ezzel mintegy a kiút reményét villantva fel a napjaink befogadóra zúduló látszólagos perspektívatlanságból, s a ...művészetek halála” modern kísértetének nyomasztó terhe alól.

A feldolgozásra kerülő szemináriumi témák:

- Az esztétika kialakulása, esztétikák az antikvitásban (kínai, görög esztétika)
- A patrisztika művészetfelfogása
- Az ikonoklasztázia elméleti érvei
- A skolasztika esztétikája (kiemelten Aquinói Szent Tamás)

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Általános esztétika
Tárgykód:	ALTKAA1121
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Gál Zoltán Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Tantárgy tartalma:

- A reneszánsz és a humanizmus esztétikája
  - A barokk művészetfelfogás
  - A klasszicizmus esztétikája
  - A felvilágosodás esztétikája
  - A klasszikus német esztétika (Kant, Hegel, Goethe, Schiller)
  - A romantika esztétikája (a Schlegel fivérek, Novalis, Hölderlin)
  - A századvég, a századforduló és a századelő irányzatai
- Mint látható, a hallgatók által feldolgozott témák többnyire történetiek. A levelező tagozaton nincs szemináriumi foglalkozás, így a jelzett témák ott értelemszerűen nem szerepelnek.

Számonkérési és értékelési rendszere:

A stúdium időtartama egy félév, konzultációnként 3 órában. A félév kollokviummal zárul. A vizsgakövetelményeket az oktató ismerteti.

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom (tankönyv):

Zoltai Dénes, Az esztétika rövid története, Bp. 1997.

Ajánlott irodalom:

Általános tájékozódáshoz:

a Gondolat Kiadó „...izmusok” sorozata,

a Képzőművészeti Zsebkönyvtár kötetei,

a Corvina Kiadó izmusokról szóló enciklopédiasorozata.

Egyes részterületekhez:

A szépség szíve. Régi kínai esztétikai írások (válogatta, fordította és jegyzetekkel ellátta: Tőkei Ferenc), Bp. 1984.

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Általános esztétika
Tárgykód:	ALTKAA1121
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Gál Zoltán Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Kötelező irodalom:

- Cesare Vasoli: A humanizmus és a reneszánsz esztétikája, Bp., 1983.
Immanuel Kant: Az ítélőerő kritikája, Bp., 1979.
Georg Wilhelm, Fr. Hegel: Esztétika (rövidített változat), Bp. 1979.
Goethe és Schiller levelezése (válogatta, az előszót és a jegyz. írta Deák Tamás), Bukarest, 1984.
Gotthold E. Lessing: Válogatott esztétikai írások, Bp., 1982.
Johann Joachim Winckelmann: Művészeti írások, Bp., 1978.
Friedrich Schiller: Válogatott esztétikai írások, Bp., 1960.
August Wilhelm Schlegel és Friedrich Schlegel: Válogatott esztétikai írások, Bp., 1980.
S. Kierkegaard: Vagy-vagy, Bp., 1978.
Lukács György: A heidelbergi művészetfilozófia és esztétika; A regény elmélete, Bp., 1975.
Lukács György: Az esztétikum sajátossága I-II, Bp., 1975.
Lukács György: A különösség, mint esztétikai kategória, Bp., 1985.
Roman Ingarden: Az irodalmi műalkotás, Bp., 1977.
Hans Eisler: A zene értelméről és értelmetlenségéről, Bp., 1977.
Kornstein Egon: Beethoven vonósnyegyesei, Bp., 1920.
Bartók Béla: A népzeneről, Bp., 1981.
99 Bartók-levél (vál. László Ferenc), Bukarest, 1974.
Hauser Arnold: A művészettörténet filozófiája, Bp. 1978.
Hauser Arnold: A modern művészet és irodalom eredete, Bp., 1980.
Hauser Arnold: A művészet és irodalom társadalomtörténete I-II. Bp., 1980.
Jánosi János: Szépség és művészet, Bp., 1978.
Leo Löwenthal: Irodalom és társadalom, Bp., 1973.
Theodor W. Adorno: Wagner, Bp., 1985.
Umberto Eco: A nyitott mű, Bp., 1976.
Hermann István: Veszélyes viszonyok, Bp., 1983.
Fjodor Dosztojevszkij: A művészetről, Bukarest, 1980.
Pierre Francastel: Művészet és társadalom, Bp., 1972.
Roland Barthes: Mitológiák, Bp., 1983.
Friedrich Nietzsche: A tragédia születése a zene szelleméből, Bp., 1986.
Martin Heidegger: A műalkotás eredete, Bp., 1988.
H. G. Gadamer: Igazság és módszer, Bp., 1984.

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Általános esztétika
Tárgykód:	ALTKAA1121
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Gál Zoltán Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Kötelező irodalom:

- Poszler György: Az évszázad csapdái, Bp., 1986.
Almási Miklós: Kényszerpályán. Esszék és tanulmányok, Bp., 1977.
Almási Miklós: Az értelem kalandjai, Bp., 1980.
Almási Miklós: Anti-esztétika, Bp., 1992.
Mario de Micheli: Az avantgardizmus, Bp., 1978.
A neoavantgarde (vál. és bev. Szabolcsi Miklós), Bp., 1981.
Susan Sontag: A betegség mint metafora, Bp., 1983.
Jürgen Habermas, Jean-François Lyotard, Richard Rorty. A posztmodern állapot, Bp., 1993.
Arthur C. Danto: Hogyan semmizte ki a filozófia a művészetet? Bp., 1997.
Jonathan Culler: A dekonstrukció, Bp., 1997.
Heller Ágnes: A szép fogalma, Bp., 1998.

Oktató: Dr. Gál Zoltán